

KONTIOLAHTI

**Tarkastus-
lautakunnan
arviointikertomus
2022**

URHEILUGAALA 2023
KONTIOLAHTI

Sisällys

Puheenjohtajan katsaus.....	3
1. Tarkastustoimi	4
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät	4
1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely	5
1.3. Arviointikertomuksen sisältö ja toteuttamistapa	6
1.4. Vuoden 2021 arvioinnin johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	7
2. Vuoden 2022 keskeiset asiat	8
3. Kunnan henkilöstö	12
4. Strategisten tavoitteiden arviointi	15
5. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen	17
5.1. Kunnanhallitus	17
5.2. Hallintopalvelut.....	18
5.3. Sivistyslautakunta	21
5.4. Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta	25
5.5. Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.....	29
6. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen.....	30
6.1. Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot	30
6.2. Lukkarila Kodit Oy	31
6.3. Kontiolahden Yrityspalvelu Oy	31
6.4. Kontionloikka Oy	32
7. Kunnan talous	34
8. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, konsernivalvonta	38
9. Arviointikertomuksen käsittely	39
10. Allekirjoitukset	40

Puheenjohtajan katsaus

Arvioitavana ollut vuosi on jatkunut poikkeuksellisissa oloissa. Koronapandemian laannuttua kaikki näytti palautuvan ennalleen, mutta Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan muutti kaiken maailmassa. Energian, polttoaineiden ja tarvikkeiden hintojen jyrkkä nousu sekä nopea inflaatio heijastuivat myös meidän kuntamme talouteen ja toimintaan tuoden mukanaan isoja haasteita. Vuotta on osaltaan leimannut myös tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus. Kunta on uusien toimintamallien edessä ja valmisteluja muutokseen on tehty laajalti.

Verotulot olivat edellisvuotta suuremmat ja toteutuivat kahdesti muutettua talousarviota vielä suurempana. Kontiolahdessa verotulojen kasvu on ollut muuta maata korkeampaa vuonna 2022. Myös valtionosuudet kasvoivat edellisvuodesta 6,1 %. Vuosikatteen (5,7 M€) toteutuessa edellisvuotta 900 T€ heikompana, se riitti silti kattamaan poistot. Tilikauden ylijäämä oli noin 322 T€.

Väkiluvun kasvu kunnassamme on ollut myönteistä. Kasvua edellisvuodesta oli 119 asukasta. Kunnan henkilöstöllä on ollut takanaan haasteellisia vuosia, joista on yhdessä tekemällä selvitty. Jatkossa kiinnittäisin huomiota henkilöstön kasvaviin sairauspoissaoloihin.

Loppujen lopuksi, kun katsoo tulosta vuoden lopussa, täytyy todeta, että selvisimme hyvin haastavasta vuodesta. Kaikki tulosalueet alittivat talousarvion. Vuosi oli edelleen suurten investointien aikaa. Vuoden alussa valmistui terveyskeskus, Lehmon yhtenäiskoulun 1. vaihe saatiin päätökseen vuoden lopussa, päiväkotia Lehdokki otettiin käyttöön, liikuntahallin rakentaminen alkoi syksyllä ja Kruununrannan laajentaminen toteutui suunnitellusti. Lisäksi toteutettiin muita peruskorjausinvestointeja sekä infraan liittyviä kuntalaisiamme palvelevia investointeja.

Suurten investointien jälkeen ja yhä vielä jatkuvien rakennusinvestointien myötä on tulevana vuosina erityisesti harkittava investointien määrää ja kiinnitettävä huomiota kasvaneeseen lainakantaan. Korkeiden ja poistojen suurentuessa on huolehdittava, että vuosikate riittää edelleen kattamaan poistot.

Juhlan ja palkitsemisen aikaa kunnassa on vuonna 2022 ollut muun muassa, kun Kontiolahden kunta palkittiin Vuoden pikku yrittäjät kunta -palkinnolla, Kontiolahden koulun tyttöjen ja poikien joukkueille saatiin suomenmestaruus salibandyssä ja palkinto Liikuttavin kunta pysti luovutettiin 2023.

Tämän lautakunnan toinen arviointikertomus on nyt saatu laadittua. Kiitän tarkastuslautakuntaa, tilintarkastajaa ja pöytäkirjanpitäjää, toimistosihteerä sekä kaikkia kokouksiin ja vierailukäynneille osallistuneita hyvästä ja antoisasta yhteistyöstä.

Sakari Mustonen

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. Tarkastustoimi

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 410/2015 §:n 121 mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain §:n 121 mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa kuntalain §:ssä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan tulee myös laatia arviointisuunnitelma ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Kuntalain mukaisten tehtävien lisäksi Kontiolahden kunnan hallintosäännössä on määrätty, että tarkastuslautakunnan on:

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä,
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Hallintosäännön mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varanpuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Jokaisella heistä on henkilökohtainen varajäsen.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Arviointikertomus tulee saattaa kunnanvaltuustolle tiedoksi vuosittain viimeistään kesäkuun viimeisessä kunnanvaltuuston kokouksessa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely

Valtuusto on 23.8.2021 valinnut tarkastuslautakunnan valtuustokaudelle 2021–2025. Vuonna 2022 tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä ovat toimineet;

Jäsen	Varajäsen
Mustonen Sakari, puheenjohtaja	Voutilainen Janne
Haukka Markus, varapuheenjohtaja	Kinnunen Marjatta
Pakarinen Minna	Nuutinen Toini
Utriainen Nina	Kröger Seppo
Väätäinen Asko	Åberg Kai

Lisäksi kokouksissa on ollut pöytäkirjanpitäjänä HT- ja JHT-tilintarkastaja Taina Törrönen ja Tiina Härkin.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano: Asko Väätäinen, Nina Utriainen, Minna Pakarinen, Sakari Mustonen ja Markus Haukka

Tarkastuslautakunta on todennut, ettei lautakunnan jäsenillä ole ollut esteellisyyksiä lautakuntien toiminnan arvioinnissa.

Tarkastuslautakunnalla on laadittuna arviointisuunnitelma vuosille 2021–2024, jonka mukaisesti painopistealueena vuodelle 2022 on tekninen lautakunta, seuraavien vuosien painopistealueena on kunnanhallitus sekä varhaiskasvatus. Keskeisenä arviointikohteena on kuntastrategia ja sen toteutuminen.

Taulukossa on esitetty kokousten keskeinen sisältö ja ajankohdat. Kokousten yhteydessä on kuultu lautakuntien puheenjohtajia, osastopäälliköitä ja muita johtavia viranhaltijoita. Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Lehmon kouluun 13.12.2022.

Kokouksen keskeinen aihe	Päivämäärä
Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023–2024 ja talouskatsaus, pitkäaikaistyöttömyyden ajankohtaiskatsaus, sidonnaisuuksien ilmoittaminen ja tarkastuslautakunnan käyttösuunnitelma	14.1.2022
Johtavien viranhaltijoiden ja toimielinten puheenjohtajien kuuleminen vuodesta 2021, sidonnaisuusilmoitukset	28.3.2022
Tilintarkastajan valinta vuosille 2022–2026 ja vuoden 2021 arviointikertomus	12.4.2022
Vuoden 2021 arviointikertomus	26.4.2022
Vuoden 2021 arviointikertomus	16.5.2022
Tilintarkastajan loppuraportointi ja vuoden 2021 arviointikertomus	25.5.2022
Arviointikertomuksen luovutus	14.6.2022
Kunnanjohtajan ja talousjohtajan kuuleminen, tilintarkastajan tarkastussuunnitelma 2022, tarkastuslautakunnan työohjelma 2022, tarkastuslautakunnan osavuosikatsaus 7/2022	23.8.2022
Teknisen johtajan kuuleminen	4.10.2022
Toimielinten vastaukset tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomukseen, tarkastuslautakunnan talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023–2025	8.11.2022
Tutustumiskäynti Lehmon koululle, sidonnaisuusilmoitusten käsittely 2022, tilivelvolliset viranhaltijat 1.1.-31.12.2023	13.12.2022

1.3. Arviointikertomuksen sisältö ja toteuttamistapa

Kuntalain §:n 110 mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Ne on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Arviointikertomuksen laadinnassa on hyödynnetty tilinpäätöksessä ja henkilöstöraportissa esitettyjä tietoja sekä tarkastuslautakunnan kuulemistilaisuuksissa ja tutustumiskäynnillä saamia tietoja.

Arviointikertomuksen pääsisältö koostuu valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista. Arvioinnin kohteena ovat kaikki valtuuston asettamat tavoitteet, mutta erityisesti toteutumatta jääneet tavoitteet. Arviointikertomus käsittelee niitä asioita, joihin tarkastuslautakunta on nähnyt tarpeelliseksi kiinnittää huomiota.

Arviointikertomusta tulee lukea yhdessä tilinpäätöksen kanssa saadakseen kattavan kuvan kunnan toiminnasta vuonna 2022. Arviointikertomuksessa käsitellään kunnan strategia ja henkilöstö sekä lautakunnittain ja tytäryhtiöittäin vuonna 2022 sekä arvioidaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Lisäksi arviointikertomuksessa on oma lukunsa talouden tarkastelusta.

Kunkin kokonaisuuden yhteyteen on lisätty tarkastuslautakunnan huomiot, joita se haluaa korostaa. Huomiot on merkattu eri värein;

- **punaiset** ovat kriittisiä havaintoja
- **keltaiset** pääasiassa suosituksia ja toteamuksia
- **vihreät** kiitoksia ja myönteisiä havaintoja

1.4. Vuoden 2021 arvioinnin johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2021 arviointikertomus käsiteltiin Kontiolahden kunnanvaltuustossa 20.6.2022 § 43. Tarkastuslautakunta esitti arviointikertomuksen käsittelystä, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lautakuntien selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä vuoden 2022 loppuun mennessä pidettävässä valtuustossa.

Kaikki hallintokunnat ovat antaneet vastineensa arviointikertomuksessa esille tuotuihin asioihin. Kontiolahden kunnanvaltuusto käsiteli selvitykset kokouksessaan 10.10.2022 § 55 ja tarkastuslautakunta saattoi ne tiedokseen 8.11.2022 § 61.

Tarkastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa arviointikertomuksesta saatuihin selvityksiin.

2. Vuoden 2022 keskeiset asiat

Yleistä

Talouden kehitystä vuonna 2022 leimasi Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Epävarmuus kasvoi vuoden aikana ja talouden ennusteet heikkenivät. Hintojen nousu lähti kiihtymään voimakkaasti vuoden aikana. Kuntien tulosta paransi merkittävästi yhtiöittämiset, sote-rakennusten myynnit ja muut kertaluonteiset erät.

Koronatilanne vaikutti toimintaan edelleen alkuvuoden aikana, vuoden 2022 aikana päästiin vähitellen siirtymään pois koronarajoitusten piiristä. Historian ensimmäiset aluevaalit järjestettiin tammikuussa ja vuoden aikana valmistauduttiin hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymiseen.

Vuonna 2022 päivitettiin useita ohjelmia ja suunnitelmia Kontiolahden kunnassa;

- Vammaispoliittinen ohjelma
- Maapoliittinen ohjelma
- Laaja hyvinvointisuunnitelma
- Tietoturva- ja tietosuojakäsikirja

Lisäksi hyväksyttiin matkailualueen aiesopimus kesällä 2022 ja otettiin käyttöön paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.

Kontiolahden kunnan vahvaa brändiä liikkuvana kuntana vahvistaa lokakuussa 2022 ensilumenladun avajaispäivänä julkistettu markkinointikumppanuus ampumahiihtäjä Tero Seppälän kanssa.

Huhtikuussa 2022 Kontiolahden kunta palkittiin Vuoden pikkuyrittäjät kunta -palkinnolla pitkäjänteisestä ja aktiivisesta Pikkuyrittäjät -ohjelman toteutuksesta. Ohjelma on suunnattu 4.–6. luokkalaisille ja on käytössä lähes kaikissa Kontiolahden kunnan kouluissa.

Kevättalvella avautui Kontiolahden bänditila nuorten käyttöön Lehmosssa. Kontiolahden koulun tyttöjen ja poikien joukkueet nappasivat suomenmestaruudet Koululiikuntaliiton salibandykisoissa 2022.

Ampumahiihdon maailmancup -kisat pidettiin Kontiolahdella 3.- 6.3.2022.

Vuoden pikkuyrittäjät kunta -palkintojen jako. Kuvassa Jari Tuononen ja Yrittäjyys ry:n Sanna Rätty

Hyvinvointialuemuutos – vaikutus

Terveysaseman keittiöltä viimeisiä annoksia

Julkisyhteisöjen rakenne muuttui vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti kuntahallinto jää painelaskelmassa alijäämäiseksi. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuivat uudistuksen seurauksena. Lopullinen kunnilta hyvinvointialueille siirtyvä rahoitus varmistuu kesällä/syksyllä 2023, kun kuntien vuoden 2022 tilinpäätöksen ovat valmistuneet.

Kontiolahdelta valittiin kuusi aluevaltuutettua Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuustoon. Aluevaalit 2022 toimitettiin edelleen koronarajoitustoimenpiteitä noudattaen.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämis- ja tuottamisvastuu on ollut Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymällä, Siun sotella 1.1.2017 alkaen. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle.

Vuoden 2022 aikana valmisteltiin ja kartoitettiin Hyvinvointialueille siirtyviä kiinteistöjä, tiloja ja irtaimistoja. Vuoden 2023 alussa mm. asumispalveluyksiköt siirtyvät kunnalta hyvinvointialueen vastuulle.

Sote-ateriapalvelut loppuivat asteittain ja viimeiset sote-ateriat valmistettiin marraskuun 2022 alussa. Sote-aterioiden päättyessä ja ravintopalvelujen siirtyessä yhteen valmistuskeittiöön, ravintopalveluhenkilöstölle toteutettiin muutosvalmennusta vuoden 2022 aikana.

Työllisyyspalvelut varautuivat myös hyvinvointialueuudistukseen mm. arvioimalla palvelujen työnjakoa ja sisältöjä, sekä riittävyyttä asiakkaiden määrään ja profiliin verrattuna, sekä arvioiden palveluaukkoja, jotka voivat johtaa työttömyyden pitkittymiseen.

Joulukuussa saapui Kontiolahdelle Kohti hyvinvointialuetta -kuntakierros, jossa kuntalaisille jaettiin tietoa muun muassa hyvinvointialueen valmistelusta, järjestöavustuksista, Perhekeskuksesta, Omaolo-palvelusta, käynnissä olevista kehityshankkeista ja Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistyksestä.

Investoinnit

Ulkokuntoilualue Lehmossa

Terveyskeskus valmistui tammikuussa 2022 ja Kontiolahden koulun vanhassa osassa keittiön ja ruokasalin muutostyöt saatiin valmiiksi. Lehmon yhtenäiskoulun rakennustöiden ensimmäiset vaiheet valmistuivat vuoden 2022 lopulla. Vuoden lopulla tyhjennettiin purettavien rakennusten irtaimistoa ja varusteltiin uusia tiloja. Lehmon yhtenäiskoulun rakentamishanke viivästyi noin puolella vuodella alkuperäisestä suunnitelmasta ja tilat otetaan käyttöön 2023 kevätkauden alussa.

Liikuntahallin rakentaminen alkoi syksyllä 2022 ja siihen saatiin opetusministeriön myöntämä 750 000 euron avustus liikuntapaikkarakentamiseen. Hankkeen kustannukset ovat edelleen kustannusarvion mukaiset, mutta riskinä on, että tässä hankkeessa ei pysytä kustannusarviossa. Toiveena on, että liikuntahallin purkamisen yhteydessä ei löydy mitään ennalta arvaamatonta.

Lehmoon avattiin uusi päiväkoti Lehdokki, jonka lisäksi Lehmon ulkokuntosali valmistui vuoden aikana. Kiviniemen päärakennuksen suunnittelu toteutui keväällä ja syksyllä 2022 käynnistyivät rakennustyöt perustusten ja pohjarakentamisen osalta. Hirsiveistäjä aloitti päärakennuksen veistotyöt vuoden 2022 lopulla.

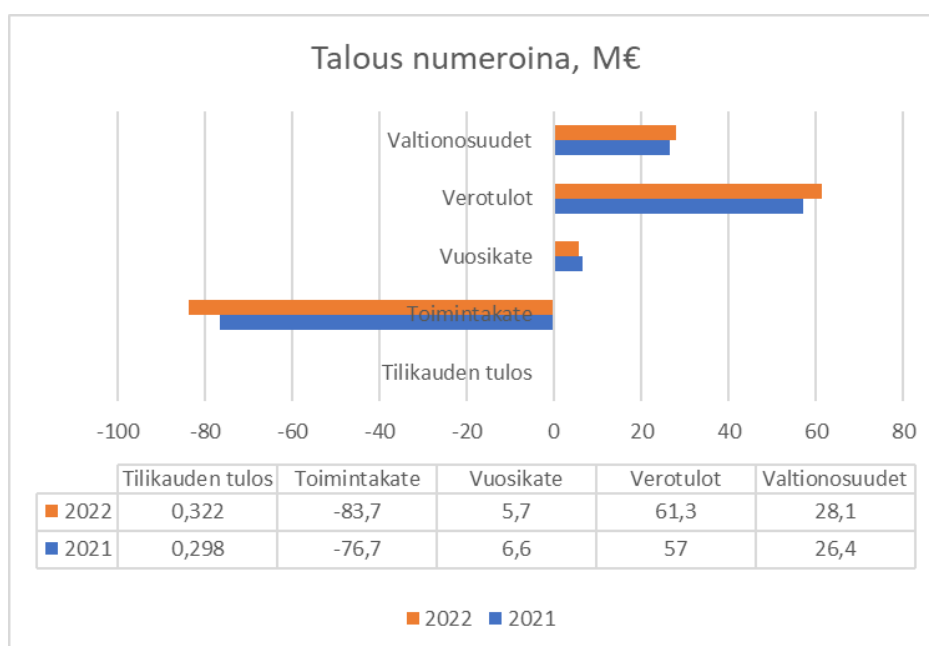
Kruununrannan laajentaminen toteutettiin omana työnä ja Urheilukentäntien jatkaminen toteutui aikataulun mukaisesti. Pielisjoen rantaan valmistui kuntalaisten käyttöön uusi virkistysalue Ristisaaren tulipaikka. Muita investointeja kuntatekniikan alueella olivat uusien bussipysäkkien hankinta Lehmoon, katuvalaistuksen uusiminen, uusien leikkivälineiden hankinta, mitkä tullaan asentamaan keväällä 2023, liikennemerkkien uusiminen ja satamapuiston rakennus- ja muutostöiden aloitus.

Vesihuoltolaitoksella aloitettiin vuoden 2022 aikana Lehmon vedenottamon saneeraustyöt, Lehmon kierto-vesiverkoston rakentaminen ja vesimittarien vaihto etäluettaviin.

Päätös Kontiolahden jäähallin siirtymisestä kunnan omistukseen tehtiin kunnanhallituksen kokouksessa marraskuussa 2022. Kirkonkylällä sijaitseva jäähalli siirtyi kunnan omistukseen vuodenvaihteessa. Aiemmin jäähalliyhtiön yhtenä pääosakkaana toiminut Kontiolahden kunta hankki liiketoimintakaupalla jäähallirakennuksen sekä siihen liittyvät koneet, laitteet ja kaluston sekä muun tarpeiston kunnalle nimellisellä yhden euron kauppahinnalla.

Nettoinvestoinnit kunnassa yhteensä 15,7 M€.

Talous numeroina

Talousarviota parempaan tulokseen vaikuttivat muun muassa verotulojen ennakoitua (1,6M€) parempi kehitys, sivistystoimen saama huomattava hankerahoitus. Valtionosuuksien tasoa nosti erityisesti verotulomenetysten kompensatiot, tehtävien laajennukset ja indeksitarkastukset. Vuodelle 2021 kohdistuva osuus Siun soten palkkaharmonisaation kustannuksista ei näy vuoden 2022 tuloksessa, vaan se on kirjattu virheen oikaisuna vuodelle 2021 (0,83 M€).

Asukasmäärä

Kontiolahden väkiluku kasvoi 119 hengellä, ennakkotiedon mukainen asukasluku 15 154 asukasta. Väestömäärää kasvatti syntyvyys ja nettomuutto.

Työllisyystilanne

Työllisyystilanne koheni vuoden aikana ja kunnan työttömyysaste oli alimmillaan moneen vuoteen vuonna 2022.

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunta on huolissaan yleisen maailmantilanteen vaikutuksesta kunnan toimintaan ja talouteen
- Tarkastuslautakunta huomioi, että uuteen normaaliin paluu koronavuosien jälkeen on onnistunut
- Tarkastuslautakunta pitää positiivisena asiana väestönmäärän kasvun jatkumista

3. Kunnan henkilöstö

Kontiolahden kunnassa työskenteli vuoden 2022 lopussa 627 työntekijää, kun edellisenä vuonna koko henkilöstön määrä oli 636. Vakituudessa palvelussuhteessa työskenteli 481 (2021: 489) ja määräaikaissä 146 (147) henkilöä.

1.1.2023 voimaan tulleen hyvinvointialuemuutoksen myötä teknisen puolen puhtauspalvelut - yksiköstä (sote-kohteiden laitoshuolto) siirtyi vanhoina työntekijöinä 8 henkilöä Polkka Oy:lle ja keskushallinnosta siirtyi 3 vakituista työntekijää (kuntouttava työtoiminta) hyvinvointialueelle.

Vuoden aikana päivitettiin yhteistoiminnassa henkilöstön muistamisia ja henkilöstöetuja koskeva sääntö sekä tarkasteltiin työturvallisuusjärjestelmään liittyviä tarpeita.

Sairaspoissaolot

Sairaspoissaolujen määrä on huolestuttavasti kasvanut Kontiolahden kunnassa.

Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät 1 580 kalenteripäivää 10 188 kalenteripäivään (2021: 8 608). Sairaspoissaoloja oli keskimäärin 17,7 päivää henkilötyövuotta kohti (2021: 15,3). Vuoden 2022 luku sisältää palkalliset päivät. Sairaspoissaolotilanne on ollut haastavin varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja laitoshuollossa.

Syitä heikentyneeseen tilanteeseen on löytynyt;

- Työssä jaksamiseen liittyvät haasteet
- Yleisesti henkilöstön heikentynyt resilienssi
- Tuki- ja liikuntaelinvaivat
- Työyhteisön toimivuus ja ilmapiiri
- Terveystieteiden hoitojonojen purkaminen (esim. leikkauksiin pääsy)
- Korona

Asiaa on käsitelty mm. yhteistyötoimikunnassa, johtoryhmässä ja esihenkilöinfoissa. Kaikille esihenkilöille on järjestetty yhteistyössä Kevan kanssa työkykyjohtamisen koulutusta joulukuussa 2022 ja maaliskuussa 2023. Esihenkilöille jatkuu vuoden 2023 syksyllä valmentavan johtamisen koulutukset, joissa teemoina dialoginen ja tunteiden johtaminen. Ko. teemoilla on vaikutusta mm. henkilöstön kuulluksi tulemisen kokemukseen ja työssä jaksamisen alentumisen ennaltaehkäisyyn.

Konkreettisina toimenpiteinä opetuspuolella on selkeytetty ryhmämuotoiseen työnohjaukseen pääsyä ja pitkällä aikavälillä pyritään vahvistamaan henkilöstön resilienssiä. Laitoshuollossa on järjestetty työyhteisövalmennusta ja varhaiskasvatuksessa on saatavilla ergonomiohjausta työterveyshuollon työfysioterapeutilta ja pyritty mahdollistamaan paremmin osa-aikainen työskentely.

Kontiolahden kunnassa ollaan ottamassa käyttöön Kuntamaiseman henkilöstöraportointia. Palvelulla kunta saa helpommin KT työnantajien suosituksen mukaiset raportit sekä visualisoitua HR-dataa.

Eläköitymiset

Vuonna 2022 eläkkeelle jäi 13 henkilöä (2021: 20). Henkilöstön keski-ikä oli 46.21 (2021:46.0) vuotta. Kevan eläköitymisennusteen mukaan Kontiolahden kunnan eläköitymisen huippuvuosi on 2025, jolloin on arvioitu eläkkeelle jäävien määräksi 27 henkilöä. Kevan ennusteen mukaan suurimmat eläkkeelle jääjät Kontiolahden kunnassa ammattiluokittain ovat seuraavan neljän vuoden aikana lastenhoitajat, luokanopettajat, perhepäivähoitajat ja opetusalan johtajat.

Työntekijät ikäryhmittäin vuonna 2022 (31.12.)

- Kunnassa on eniten henkilöstöä ikäryhmässä 55-59 vuotta ja seuraavaksi eniten ikäryhmässä 45-49 vuotta.

www.kontiolahti.fi

Kouluttautuminen

Edellisenä vuonna käynnistettyjä esihenkilöinfoja kunnan esihenkilöille jatkettiin vuonna 2022, jonka lisäksi toteutettiin lähikoulutuksia esihenkilöille valmentavasta ja työkykyjohtamisesta sekä vuorovaikutustaidoista. Henkilöstön kouluttautumisessa käytettiin muun muassa webinaarikoulutuksia ammatillisen osaamisen vahvistamiseksi.

Tuotekehitystyön erikoisammattitutkintokoulutus jatkui henkilöstön ja esihenkilöiden kehittäjäosaamisen edistämiseksi ja edellisvuoden ja kuluneen vuoden aikana Keva on tukenut työelämän kehittämisrahalla työkykyjohtamishanketta. Hankkeella vastattiin henkilöstön psykososiaalisen kuormituksen kasvuun kehittämällä työntekijöitä ja työyhteisöjä osallistavia uusia toimintatapoja kuormituksen tunnistamiseen ja hallintaan.

Puhtauspalvelut -yksikön henkilöstölle järjestettiin koulutusta ympäristönäkökulman huomioimisesta siivoustehtävissä ja jättejakeiden lajittelussa.

Palkitseminen

Kontiolahtien Vuoden loistavimmat 2022 – palkitsemisjuhla järjestettiin kolmatta kertaa vuonna 2022. Juhlissa jaettiin kulttuuri-, nuoriso- ja vanhustyön palkinnot sekä vuoden liikuttajan palkinto. Lisäksi kunta jakoi henkilöstönsä vuoden innostavimman työntekijän ja esihenkilön palkinnot, joilla haluttiin nostaa esille loistavimmalla asenteella kunnassa tehtyä työtä.

Kontiolahtelaisille yrittäjille suunnatuissa Yrittäjäiltamissa kunta jakoi yhdessä Kontiolahtien Yrittäjät ry:n kanssa Vuoden innostava yritys ja Kontiolahtien Vuoden Yritys 2022 palkinnot, minkä lisäksi

samassa tilaisuudessa luovutettiin Kauppakamarin myöntämä Kultainen Elämäntyö -kunniamerkki. Kunniamerkki myönnetään vähintään 30 vuoden työstä elinkeinoelämässä.

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään edelleen huomiota sairaspöissaolujen kehitykseen
- Tarkastuslautakunta esittää, että on kiinnitettävä huomiota kunnan henkilöstön ikärakenteeseen ja tuleviin eläköitymisiin
- Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana ammatillisen osaamisen vahvistamista kohdennetuilla koulutuksilla

4. Strategisten tavoitteiden arviointi

Strategian toteuttaminen

Kontiolahden kunnan mahdollistava kasvustrategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 12.2.2018 § 15 ja uuden valtuustokauden alussa sitä päivitettiin 8.11.2021 § 84. Strategian keskeinen teema on kasvu. Kontiolahden kunta tavoittelee kasvua asukasmäärässä, verotuloissa ja työpaikoissa.

Strategia ohjaa kunnan talouden ja toiminnan suunnittelua. Toiminnalliset tavoitteet ja mittarit kirjataan taloussuunnitelmaan. Strategian toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti osavuosisraporttien ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Vuonna 2022 strategian toteuttaminen näkyy muun muassa siten, että kunta on vastannut nopeasti varhaiskasvatuksen lisääntyneeseen tarpeeseen omana toimintanaan ja mahdollistanut kaavoitustoimilla strategiaan asetetun kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö -tavoitteen. Strategian tavoitetta osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisesta on toteutettu muun muassa ottamalla kunnan asukkaat ja luottamushenkilöt mukaan Kontiolahden kunnan 150-vuotisjuhlavuoden ideointiin. Yhdistyksiä on kannustettu suunnittelemaan tapahtumia juhlavuoden hengessä vuonna 2023.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kesäkuussa 2022 Matkailun Tiekartta 2030 -luvulle matkailustrategian, joka on laadittu yhteistyössä alueen yritysten ja matkailutoimijoiden kanssa. Matkailustrategian tavoitteena on kestävä matkailutulojen kasvattaminen ja matkailun työmahdollisuuksien lisääminen Kontiolahdella. Strategia on tiettävästi ensimmäinen Kontiolahden kunnassa.

Kontiolahden kasvustrategian mukaan kunnan yhtenä keskeisenä tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja onnellisuuden lisääntyminen. Kontiolahden kunnan hyvinvointisuunnitelma 2021–2024 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 21.3.2022 § 18. Hyvinvointisuunnitelma laadittiin ensimmäistä kertaa ilmiöpohjaisesti aikaisemman ikäkausijaottelun sijaan. Hallinto-osaston virkajärjestelyjen johdosta täysi aikainen hyvinvointikoordinaattori aloitti joulukuun 2022 alussa.

Vuoden 2022 taloussuunnitelman tavoitteet on johdettu kuntastrategiasta.

Olenaisesti muuttuneen toimintaympäristön ja tulevaisuuteen liittyvän epävarmuuden vuoksi valtuusto on tehnyt joulukuussa 2022 päätöksen päivittää kuntastrategian seuraavan vuoden aikana. Perustettavan työryhmän tehtävänä on ohjata ja valmistella tulevien vuosien talouden linjauksia sekä kuntastrategian päivittämistä. Työryhmä tarkastelee myös kunnanhallituksen 4.11.2019 asettamia tasapainotavoitteiden ajantasaisuutta.

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota, että toimintaympäristön jatkuvasti muuttuessa taloudelliset ja toiminnalliset haasteet jatkuvat
- Tarkastuslautakunta havainnoi, että kasvuun liittyviä strategisia tavoitteita saavutettiin vuoden 2022 aikana

Suomenmestarit 2022, Kontiolahden koulun tyttöjen ja poikien joukkueet nappasivat suomenmestaruudet Koululiikuntaliiton salibandykisoissa

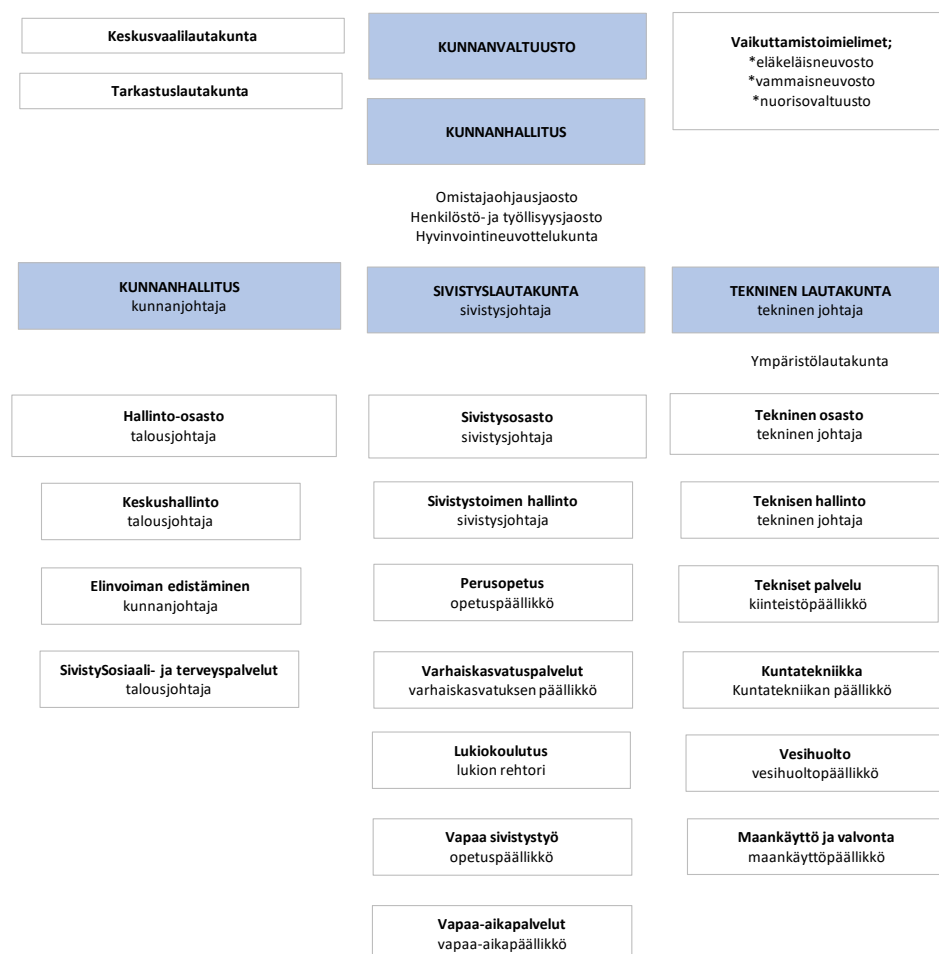
5. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston tilikaudelle asettamia toiminnallisia tavoitteita. Arviot on tehty valtuuston vahvistaman alkuperäisen talousarvion ja tilinpäätöksen mukaan. Alkuperäisen talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin ei tehty vuoden aikana muutoksia.

5.1. Kunnanhallitus

Kontiolahden kunnan hallintorakenteessa ei tapahtunut organisaatiomuutoksia vuoden 2022 aikana. Kontiolahden kunnan lautakuntia ovat sivistys-, tekninen- ja ympäristölautakunta sekä lakisääteiset tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta. Kunnanhallituksessa on kaksi jaostoa, omistajaohjaus- sekä henkilöstö- ja työllisyysjaosto. Kunnanhallituksen alaisuudessa toimii myös hyvinvointineuvottelukunta. Vaikuttamistoimielimiä Kontiolahden kunnassa ovat eläkeläis- ja vammaisneuvostot sekä nuorisovaltuusto.

Organisaatiokaavio

Kontiolahden
kunnan
organisaatio

Kunnanhallitus vastaa kunnan toimintojen koordinoinnista ja asioiden valmistelemisesta kunnanvaltuuston päätettäväksi sekä valtuuston päätösten toimeenpanosta.

5.2. Hallintopalvelut

Hallintopalveluihin kuuluu kolme tulosaluetta vuonna 2022; Keskushallinto, Elinvoiman edistäminen sekä sosiaali- ja terveystalvet.

Keskushallinto

Keskushallinnon toiminta-ajatuksena on jatkaa positiivista kasvua, jolloin kunnan asukas- ja työpaikkamäärä, verotulot sekä kuntalaisten hyvinvointi ja onnellisuus lisääntyvät. Tavoitteen toteutumiseksi tehtävänä on kehittää kunnan palveluja yhdessä muiden osastojen kanssa ja tuottaa hallinto-, talous- ja henkilöstötukipalvelut. Keskushallinnon tehtäviin kuuluu myös työllisyyspalvelut.

Hallinto- ja sivistysosastolla vaihtui muutama keskeinen viranhaltija. Elokuun alussa kunnassa aloitti uusi talousjohtaja ja opetuspäällikkö.

Historian ensimmäiset aluevaalit järjestettiin 23.1.2022. Aluevaaleissa valittiin aluevaltuustot hyvinvointialueille, joiden vastuulla on sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen 1.1.2023 alkaen.

Henkilöstöpalveluissa toteutettiin henkilöstöasioiden koordinoimista, ohjausta ja neuvontaa palvelussuhdeasioissa, henkilöstön rekrytoinnissa, sekä työsuojelu-, työkyky- ja yhteistoiminta-asioissa. Vuoden aikana toteutettiin voimaanpanolain (laki sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021) mukainen henkilöstön siirto liikkeen luovutuksen periaatteilla Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa kuntouttavan työtoiminnan ja sote-kohteiden laitoshuollon henkilöstön osalta.

Virka- ja työehtosopimuskauden päätyttyä helmikuussa valtakunnallisiin virka- ja työehtosopimusratkaisuihin päästiin kesäkuussa. Vuoden lopulla käytiin Ovtes:n G-osion (varhaiskasvatus) paikallista järjestelyä koskeneet neuvottelut ja erän maksatuksen saattamisen suunnittelu.

Työllisyydenhoidon toiminnan tavoitteena oli ennaltaehkäistä työttömyyttä, sen pitkittymistä ja vähentää erityisesti nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyttä. Työllisyyspalvelut toimivat aktiivisesti työttömien työnhakijoiden tavoittamisessa, palvelutarpeiden kartoittamisessa sekä ohjaamisessa oikeiden palveluiden piiriin. Koska työllisyyden hoidon alueella on menossa merkittäviä muutoksia, muutettiin työllisyysohjelma vuosittaiseksi. Jatkossa työllisyysohjelma hyväksytään henkilöstö- ja työllisyysjaostossa vuosittain, joulukuussa.

Koko vuoden keskiarvo työllisyysasteen osalta oli 8,6 %, tavoitetta (8 %) ei näin ollen saavutettu.

Elinvoiman edistäminen

Kontiolahden kunnan Kontiolahden kunnan keskeisenä tehtävänä on kunnan sekä yritysten elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Elinvoima ja hyvinvointi liittyvät läheisesti toisiinsa. Elinvoiman edistäminen nähdään tässä yhteydessä vetovoimaisen yritys ympäristön rakentamisena, yritysten kasvun ja kehittymisen edistämisenä, aktiivisena viestintänä ja strategisena maankäytön suunnitteluna. Kunta haluaa kasvua, olla rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö ja että kunnassa ja kuntaorganisaatiossa on loistavin asenne.

Kunnan elinvoimaresursseihin kuuluu kunnanjohtaja, viestintäsuunnittelija sekä kaksi tytäryhtiötä: Kontiolahden Yrityspalvelu Oy ja Kontionloikka Oy. Yhtiöiden keskeisin tehtävä on yritysten kasvun ja kehittämisen mahdollistaminen.

Vuonna 2022 Kontiolahden kunta osti 8 €/ asukas Business Joensuun kasvupalveluita määräaikaaisella sopimuksella ja teki vuonna 2022 aiesopimuksen Kontiorannan alueen kehittämistä Puulaakso Oy:n kanssa. Alueelle tavoitellaan uusia työpaikkoja kestävän matkailu- ja majoitustoiminnan sekä monipuolisen yritystoiminnan avulla. Tavoitteena on kuntastrategian mukaisesti houkutella Kontiolahdelle uusia asukkaita, yrityksiä ja työpaikkoja.

Kunnan viestinnän ja markkinoinnin kehittämistä on edelleen jatkettu. Koronavirustilanne vaikutti edelleen viestinnän painotuksiin alkuvuoden 2022 aikana. Maaliskuusta alkaen viestinnässä näkyi Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan vaikutukset. Kunnassa mm. varauduttiin pakolaisten vastaanottoon ja tehostettiin kunnan varautumiseen ja valmiussuunnitteluun liittyviä toimia sekä viestittiin niistä.

Talousarvion alitus muodostui pääosin toimintakuluissa palveluiden ostojen osalta.

Sosiaali- ja terveystaloudet

Sosiaali- ja terveystaloudet järjestämisen- ja tuottamisvastuu on ollut Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystaloudet kuntayhtymällä, Siun sotella 1.1.2017 alkaen. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle.

Hyvinvointineuvottelukunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin pääsääntöisesti hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa sekä ennalta ehkäisevän päihdetyön toteuttamista kunnassa. Hyvinvointineuvottelukunta antoi selvityksen Itä-Suomen aluehallintovirastolle Kontiolahden kunnan ennalta ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä, johon aluehallintovirastolla ei ollut valvonnan yhteydessä huomautettavaa.

Vuoden 2022 aikana Siun sote ei ole kyennyt toteuttamaan omistajakuntien tahtoa koskien omaisuuden realisointia eikä talouden tasapainottamista. Pohjois-Karjalan kunnat sopivat, että Siun soten vuoden 2022 toiminnasta ja taloudesta laaditaan erillinen riippumaton selvitys, jonka toteuttaa ulkopuolinen asiantuntijataho.

Kunnille annetun tiedon mukaan Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalveluiden kuntayhtymä Siun sotelta kunnille katettavaksi tulevan alijäämän suuruus on 63,8 miljoona euroa. Alijäämä pitää sisällään 24,1 miljoonan euron suuruisen pakollisen varauksen palkkaharmonisaatiokustannuksiin.

Vuoden 2022 alijäämästä ja palkkaharmonisaatiokuluista Kontiolahden kunnalle katettavaksi kohdistuu yhteensä 4,2 miljoonaa euroa, josta 830 t€ muodostuu vuodelle 2021 kohdistuvista palkkaharmonisaatiokuluista ja 737 t€ muodostuu vuodelle 2022 kohdistuvista palkkaharmonisaatiokuluista.

Vuoden 2021 osalta palkkaharmonisaatiokulut kirjataan pakollisena varauksena vuoden 2021 omaan pääomaan edellisten tilikausien ali-/ylijäämään virheen oikaisuna. Näin ollen Kontiolahden kunnalle vuodelle 2022 kohdistuvan tulosvaikutuksen suuruus on 3,6 miljoonaa euroa.

Yhteenveto

Hallinto-osasto saavutti pääsääntöisesti toiminalliset tavoitteet. Toteutumattomat tavoitteet on esitetty alla olevassa taulukossa. Kaikki tulosalueet alittivat talousarvion. Hallinnon toimintakate alittui 0,9 M€ talousarviosta.

Toimintakatevertailu

	Muutettu TA 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Keskushallinto	-2 889	-2 667	223
Elinvoiman edistäminen	-747	-712	35
Sosiaali- ja terveystalvelut	-45 951	-45 343	608
Yhteensä	-49 588	-48 722	866

Kunnanhallituksen toteutumattomat tavoitteet 2022

Tavoite	Mittari	Toteuma
Organisaation digitaalisten palveluiden kehittäminen, järjestelmien tehokkaampi hyödyntäminen ja uusien työskentelyä sujuvoittavien käytänteiden luominen	Uusi sähköinen kokous käytössä.	Sähköisen kokouksen käyttöönotto on edelleen vireillä, sillä valtuustosalin kokoustekniikan toimittamisen osalta ilmeni viivettä. Uuden kokousjärjestelmätekniikan myötä sähköisen kokouksen testaukset siirtyvät vuodelle 2023.
	Digiturvamalli on käytössä.	Digiturvamallin käyttöönottoa valmistellaan maakunnallisena yhteistyönä. Tietojen siirtäminen on edelleen kesken.

Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäiseminen vaikuttavalla palvelutarvearvioinnilla ja palveluohjauksella	Työttömyysaste < 8 %	Työttömyysasteen vuoden keskiarvo oli 8,9 %. Tavoitetta ei saavutettu, mutta työttömyysaste pieneni yhden prosentin edellisvuodesta.
	Työmarkkinatuen kuntaosuus < 1 100 000 €	Työmarkkinatuen kuntaosuus oli 1 100 360 €
Kontiolahden tunnettavuuden kasvattaminen loistavimpana asuinkuntana.	Höytiäisen esiin nostaminen markkinoinnissa	Suunnittelu aloitettiin vuonna 2022 ja varsinaiset toimenpiteet toteutetaan vuoden 2023 aikana.
Parhaiden olosuhteiden luominen yrittämiseen ja työntekoon	Yritysalueiden ja -tilojen markkinointi sekä osaavan työvoiman houkuttelu InvestIn Kontiolahti -hanketta hyödyntäen.	Hanke ei käynnistynyt, koska rahoitusta ei ole kunnasta riippumattomasta syystä voitu hakea.

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunnan mielestä on panostettava ennaltaehkäisevään työttömyyden hoitoon. On myös löydettävä konkreettisia toimenpiteitä pitkäaikaistyöttömien määrän vähenemiseen.
- Tarkastuslautakunta on huomionnut pitovoiman lisääntymisen viranhaltijoiden pysyvyydessä Kontiolahden kunnassa
- Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana, että kaikki tulosaluudet alittivat talousarvion

5.3. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan alaisia palveluja ovat varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut.

Vuoden 2022 tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön lasten kolmitasoisien tuen malli elokuussa 2022 ja jatkettiin elokuussa 2021 alkanutta kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua Päivänpaisteen päiväkodilla. Sijaisjärjestelmän kehittämistä jatkettiin, mutta haasteena varhaispalvelujen järjestämiseen on kasvanut resurssitarve. Henkilöstön poissaolojen suuri määrä ja sijaisten saatavuuden heikko tilanne kuormitti koko vuoden esimiesten työtä.

Perusopetuksen puolella henkilöstökulut ylittyvät 200 T€ johtuen hankerahoituksen myötä kasvaneesta työpanoksesta ja kasvaneiden työstä poissaoloista syntyneistä sijaiskuluista. Oppilas- ja opiskeluhuollon kuraattori- ja koulupsykologipalveluihin saatiin parannusta alkuvuoden aikana ja maaliskuusta lähtien kaikki paikat oli täytetty, mutta työntekijöiden saatavuus ja vaihtuvuus ovat edelleen haasteena. Säädösten mukaisen opiskeluhuollon palvelujen järjestäminen tulee olemaan haasteellista myös tulevana vuotena. Perusopetuksen oppilasmäärä syyskuussa 2022 oli yhteensä 2 104 eli 12 kpl edellisvuotta enemmän.

Kontiolahden lukio pyrkii luomaan opiskelijoille mahdollisuuksia opiskelun ja urheiluvallmentautumisen yhteensovittamiseen. Urheiluvallmennuksessa olevien lukiolaisten mahdollista osallistua syksystä 2022 alkaen seuravallmentajien pitämään vällmennukseen kolmena aamuna viikossa. Vallmentautumisesta on mahdollista saada lukion vällinnaisiin opintoihin kuuluvia opintopisteitä. Lukio-opiskelijoita oli arviointikirjan laatimisvaiheessa noin 220 opiskelijaa.

Sivistyspuolen onnistumisia vuodella 2022 oli varhaiskasvatuksen kysyntämuutoksiin vastaaminen ja laajennetun oppivelvollisuuden toteutus. Vuotta väritti koronavuoden rajoitusten poistuminen ja paluu normaalin palveluiden järjestämisessä.

Vapaa-aikapalveluissa aloitettiin juhluvuoden valmistelut ja jatkettiin kuntalaisten yleisen hyvinvoinnin tukemista. Osa vapaa-aikapalvelujen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta siirtyi vuodelle 2023.

Sivistyslautakunnan taloudellinen tulos oli 402 T€ talousarviota parempi ja toimintakatteen toteuma oli 98,9 %. Toimintatuotoissa hankerahoitus toteutui 322 T€ arvioitua suurempana. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin valtaosin.

Palveluiden toteutumattomat tavoitteet 2022

Tavoite	Mittari	Toteuma
Yhtenäiskouluprojektin edistyminen	Osa Lehmon yhtenäiskoulun uudisrakennusosasta valmistuu ja saadaan kalustettuna käyttöön 8/2022. Toiminta osassa uutta rakennusta alkaa.	Tavoite on toteutunut mutta myöhässä. Ensimmäinen vaihe valmistunut ja luovutettu käyttäjälle. Kalustaminen ja varustelu kesken vuoden 2022 lopussa. Toiminta aloitetaan kevätlukukauden 2023 alussa uusissa tiloissa.
Yhtenäisten peruskoulujen toimintakulttuurin rakentuminen uusien koulujen toimijoiden kesken	Yhtenäiskoulujen toimintakulttuurin rakentamisessa ovat mukana koulujen henkilöstö, oppilaat ja vanhemmat sekä koulujen verkostokumppanit ja tilojen ilta-päivä- ja iltakäyttäjät.	Tavoite on toteutunut osittain. Rehtorit ja koulunjohtajat osallistui yhtenäiskulttuuriin johdattavaan opintokokonaisuuteen. Yhtenäiskoulujen toimintakulttuurien suunnittelu aloitettu Veso-koulutuspäivässä. Johtoryhmät saaneet etukäteisvällmennusta. Huoltajien

		<p>mahdollisuus vaikuttaa on ollut vielä vähäistä 2022, mutta vanhemmat otetaan mukaan 2023 uusien vanhempainoimikuntien myötä ja yhtenäiskoulujen toimintakulttuuri tulee olemaan yhtenä aiheena kaikissa huoltajailloissa.</p>
<p>Lasten hyvinvoinnin tukeminen yhdessä perheiden kanssa ja kiusaamisen ehkäisy sekä ristiriitatilanteiden ratkaisun opettelu mm. miniverso-toimintamallin avulla.</p>	<p>Toimitaan kiusaamisen ehkäisy-suunnitelman mukaisesti ja toimintaa on arvioitu vähintään kerran toimintakaudessa.</p> <p>Mini-verso-toimintamallia käytetään vähintään 1 x viikossa kaikissa ryhmissä.</p> <p>Lapset puheeksi -menetelmää kokeiltu vähintään kolmessa yksikössä.</p>	<p>Kiusaamisen ehkäisy-suunnitelman mukaiset väliarvioinnit tehtiin vuoden alussa.</p> <p>Miniversoa käytettiin kaikissa yksiköissä ja toiminnan vahvistamiseksi käytiin myös täydennyskoulutuksia.</p> <p>Lapset puheeksi -keskusteluja käytiin kolmessa yksikössä.</p>
<p>Osaamisen jakaminen ja vertaistuki</p>	<p>Henkilöstön ammatti-illat 2 krt/v, pedatiimit kokoontuvat jokaisessa yksikössä kerran kuukaudessa sekä pph:ssa pidetään työllat kerran kuukaudessa (9 krt/v).</p>	<p>Ammatti-illat toteutuivat yksikkökohtaisesti ja lisäksi syksyllä oli sekä opettajille että hoitajille omat ammatti-iltansa. Pedatiimit kokoontuivat vähintään kerran kuussa. Perhepäivähoidon työllat toteutui kahdeksan (8).</p>
<p>Nuorten kansainvälistymisen mahdollistaminen. Osallistuminen laajoihin kieliopintoihin ja lukion kansainvälisiin kontakteihin.</p>	<p>Kv. hankkeisiin osallistuneiden määrä > 20 % opiskelijoista.</p>	<p>Ei toteutunut</p> <p>Lv 2022 Erasmus-hankkeeseen ja kv opintomatkoihin on osallistunut yht. 30 opiskelijaa ja kuusi opetta-jaa. Lisäksi Kontiolahden lukiolla Erasmuskokous syyskuussa 2022, johon osallistui 42 vierasta. Osallistumisprosentti siten noin 15 %.</p>
<p>Kansalaisopiston kurssitarjonta on laajaa ja käyttäjien toiveet huomioidaan kurssitarjonnassa.</p>	<p>Käyttäjien toiveet näkyvät kurssitarjonnan käytössä ja ostopalvelusopimuksen mukainen tuntitilaus täyttyy.</p>	<p>Tavoite toteutui osittain. Kansalaisopisto kysyy kurssitoiveita ja asiakaspalautteita jokaisen lukukauden suunnittelun</p>

		<p>pohjaksi. Opetustarjontaa kehitetään jatkuvasti opiskelijapalautteiden ja kurssitoiveiden perusteella peruskurssitarjonnan ylläpidon sekä muun kehittämistyön ohella. Asiakaspalautteisiin saatiin noin 1900 vastausta, joiden mukaan kansa laisopiston opetustoimintaan oltiin tyytyväisiä (ka. 4,6, arviointi 1-5). Tavoite on toteutunut 88,6 %:sti tunti-ilauksen osalta: Tilattuja tunteja 6 100, toteutunut 5 414.</p>
Nuorisotyötä ohjaavan suunnitelman laatiminen kuntaan	Nuorisosuunnitelma valmistuu	Ei toteutunut. Nuorisosuunnitelman tekeminen on aloitettu, mutta henkilömuutosten vuoksi se ei valmistunut aikataulussa. Työtä jatketaan 2023
Ohjatun liikunnan toimintamahdollisuuksien selvittäminen Lehmon alueella yhtenäiskoulun valmistuessa	Toimintamalli Lehmon alueen ohjattujen ryhmien järjestämiseksi valmistuu.	Ei toteutunut Selvitys on käynnistetty, mutta se ei ole valmis. Selvitystä jatketaan keväällä 2023.

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunnan huolenaiheena on edelleen koululaisten psykologi- ja kuraattoripalveluiden riittävyys
- Tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota ei-toteutuneisiin tavoitteisiin
- Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kunta on omalla toiminnallaan reagoinut nopeasti varhaiskasvatuksen tarpeisiin

Lehmon koulu 2B valtakunnallisen Hyvä Yritys -kilpailun voittaja

5.4. Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta

Lehmon koulu

Organisaatio

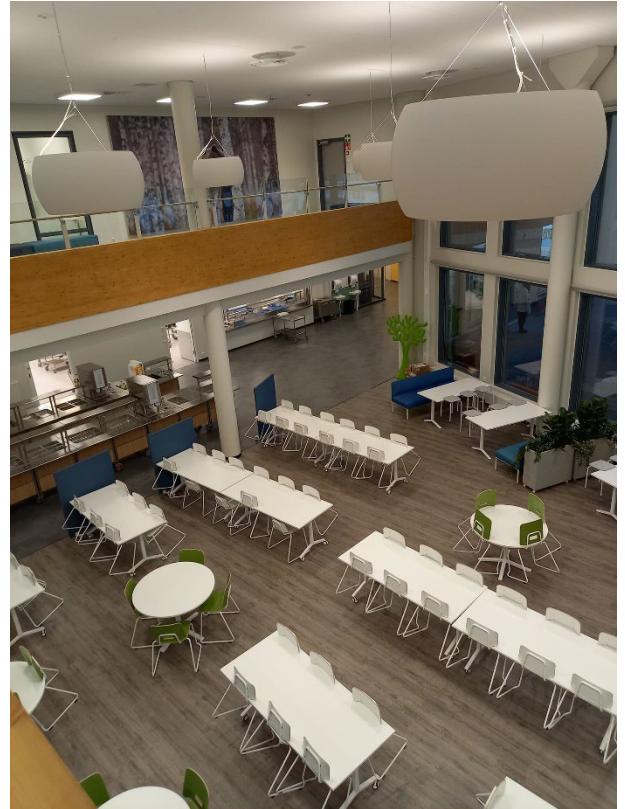
Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat tekniset palvelut, kiinteistöpalvelut, kuntateknikka, vesihuolto ja ravintohuolto sekä rakennus- ja ympäristövalvonta.

Vuoden 2022 tapahtumat

Haasteena energian, sähkön, lämmön ja polttoaineen hintojen nousu. Pörssisähkön hinnannousu ja pelletin saatavuusongelmat vaikuttivat budjetin ylittymiseen merkittävästi.

Ruokapalveluissa siirryttiin yhteen valmistuskeittiöön ja puhtauspalveluissa valmistauduttiin vuoden 2023 alussa tapahtuvaan hyvinvointialueuutukseen.

Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitointi on edennyt suunnitellussa aikataulussa, lupa-asiakirjat vuosilta 1994–2019 on jo viety sähköiseen arkistoon. Apuna työssä on ollut työllistetty työntekijä edellisvuoden tapaan. Sähköinen luvanhakujärjestelmä asiakkaiden ja rakennusvalvonnan käytössä – kaikki lupahakemukset tulevat sähköisesti. Rakennuslupia myönnettiin vuoden 2022 aikana 146 kpl (151), joista uusille asuinrakennuksille myönnettyjä lupia oli 39 kpl (68). Suluissa edellisen vuoden vastaavat luvut. Poikkeuslupia 25 kpl, kun edellisenä vuonna oli yli 40 kpl.

Lehmon koulun ruokala

Ympäristövalvonnan päätehtävä on huolehtia siitä, ettei asutus, teollisuus tai muu ihmistoiminta pilaa haitallisesti ympäristöä. Tilikaudella tavoitetta edistettiin liittymällä HINKU-verkoston ja Kuntien Energiatehokkuus sopimukseen (KETS) sekä Ilmastotyö tehokkaammaksi -hankkeilla ja Arkiympäristöä viihtyisämmäksi -kokeiluhankkeilla. Kyyrönsuon kosteikot -hankkeesta saatiin myönteistä huomiota Valtion vesienhoitohankkeelta. Vuoden 2022 painopistealueena ollutta vieraslajien torjuntatyötä saatiin järjestelmälliseksi ja tehokkaaksi. Käytännön työhön palkattiin palkkatuella pitkäaikaistyöttömiä henkilöitä.

Jatkona kesällä 2021 toteutetulle Kiviniemen luonnonlaitumien ennallistamistöille käynnistyi Kontiolahden Kiviniemessä ensimmäistä kertaa lammaslomat. Lammaslomilla lammaspaimenet pääsevät hoitamaan lampaita ja halutessaan kunnostamaan perinnebiotooppeja ja nauttimaan samalla upeista maisemista. Lammaslomilla samalla tuetaan paikallista matkailua ja lisätään alueen kiinnostavuutta.

Ympäristövalvonnan tulot vähenivät, koska useita isoja maa-aineslupia on jumittunut lupaprosessiin Kerolankankaalla ja muillakin pohjavesialueilla pohjavedessä havaitun nikkelipitoisuuden nousun takia.

Kuntatekniikan puolella digitalisaation hyödyntämistä vauhditti kuntalaisten käyttöön tarkoitettu reaaliaikainen talvikunnossapidon seurannan käyttöönotto aurauskalustossa sekä infrakitin koekäyttöönotto omassa urakoinnissa. Kaikessa maanrakentamisessa otettiin käyttöön 3 D järjestelmä.

Vesihuollon poikkeama kuluja osalta muutettuun talousarvioon nähden oli noin 81 T€ arvioitua enemmän. Pääosin poikkeama johtui toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalveluiden ennakoitua suuremmista kustannuksista.

Teknisen lautakunnan toimintakatteen toteuma oli 88 % ja taloudellinen tulos oli 234 422 € muutettua talousarviota huonompi.

Kiviniemen lampaat

Palveluiden toteutumattomat tavoitteet 2022

Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimintakate	1950	1716
Raakamaan hankinta asemakaavoituksen tarpeisiin	n.50 ha	Ei päästy tavoitteeseen. Neuvotteluja jatketaan vuoden 2023 aikana.
Investointihankkeiden toteuttaminen	Hankkeiden toteuttaminen aikataulujen ja kustannusarvioiden mukaisesti.	Lehmon yhtenäiskoulun rakennustöiden aikataulua jatkettiin rakennusmateriaalien saatavuusongelmien vuoksi.

		<p>Rakennustyöt etenivät muutetun aikataulun ja kustannusarvion mukaisesti.</p> <p>Kirkonkylän yhtenäiskoulun laajennus- ja muutostyöt on keittiön osalta saatu valmiiksi aikataulun ja kustannusarvion mukaisesti. Laajennusosan rakentaminen alkoi elokuussa.</p>
Ylläpitämämme tilat ovat hyväkuntoisia ja sisäilmaltaan laadukkaita. Korjaustarpeiden kartoittaminen ja korjaustarpeiden, erityisesti sisäilmaongelmien tiedostaminen jo ennakkoon	Vuosittainen kiinteistökatselemus tehty kaikissa kiinteistöissä ja PTS suunnitelman täydentäminen/päivittäminen. (PTS:n mukaisen korjausvelan kasvun hillitseminen).	Maakuntien tilakeskuksen ohjelmisto otettiin käyttöön PTS:sän tueksi. Lisäksi teimme sopimuksen Enerken kanssa, joka tukee jatkossa energia- ja kustannustehokkuutta kiinteistöhallinnassa.
Siirtyminen digitaaliseen tilausjärjestelmään ruokapalveluissa.	Valmistuskeittiöt käyttävät Jamixin pilvipalveluita ja jakelupisteet tilaavat tuotteet Jamixin kautta.	Uusi Jamix on otettu osittain tuotantokäyttöön valmistuskeittiöllä. Taustatyö sähköiseen tilaamiseen valmistui.
Kunnan kylmillään olevien rakennusten purkamisen ja maa-alueen vapauttaminen alueen kehittämistä varten.	Puretaan kolme tyhjillään ja kylmillään olevaan kiinteistöä Kontiolahden alueelta.	<p>Rivitalorakennus osoitteessa Kiveläntie 4B ja entinen hoivakotirakennus osoitteessa Rinnetie 1B purettiin kokonaisuudessaan.</p> <p>Lisäksi Kontiorannan kylmillään olevien rakennusten haitta-aine-kartoitukset toteutettiin purkamista varten.</p>

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunta huomioi, että toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseen tulisi jokaisen tavoitteen osalta vastata ja näiden toteutuminen tulisi esittää selkeästi tilinpäätöksessä. Tarkastuslautakunta pyytää tarkennusta vuosittaisten kiinteistökatselemusten perusteeseen ja laajuuteen vuositasolla
- Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan vieraslajien torjunta on jatkunut tehokkaasti laaditun strategian mukaisesti.
- Tarkastuslautakunta toteaa, että vuosi on ollut haasteellinen. Rakennustarvikkeiden saatavuus- ja hinnankorotushaasteista on selvitty mallikkaasti
- Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä teknisen puolen henkilöstön pysyvyyttä

Kontiolahden uusi terveysasema

5.5. Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa

Valtuustoon nähden kaikilla tulosalueilla sitova erä on toimintakate (netto) ja lisäksi sitovia tavoitteita ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja kulut. Lisäksi vesihuoltolaitoksen liikeylijäämä on sitova. Rahoitusosassa sitovia tavoitteita ovat lainakannan muutokset.

Talousarvioon nähden lähes kaikki tehtäväalueet tekivät paremman tuloksen. Talousarvioylityksiä oli tarkastuslautakunnalla (ylitys 5 T€), teknisillä palveluilla (ylitys 527 T€) ja vesihuollolla (ylitys 103 T€). Kaikki ylitykset on käsitelty valtuustossa.

Tuloslaskelmaosan tavoite saavutettiin. Sitovissa erissä ei talousarvioylityksiä. Vesihuoltolaitoksen liikeylijäämätavoitetta ei saavutettu, vaan talousarviosta jäätii 117 T€.

Investointiosassa talonrakennus ylitti talousarvion 383 674 eurolla. Ylitys liittyy pääosin Lehmon yhtenäiskoulun investointiin. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt investoinnin ylityksen.

Rahoitusosan tavoite lainakannan muutos toteutui tavoitetta paremmin. Talousarviossa lainakannan muutokseksi oli asetettu 11 900 T€, kun toteuma oli -859 T€ pienempi (11 041 T€).

Vuoden 2022 verotulokertymä yhteensä oli 61,6 M€. Verotulojen talousarviomuutoksia käsiteltiin valtuustossa kaksi kertaa vuoden aikana. Verotulokertymä oli 1,6 M€ muutettua talousarviota suurempi.

Valtionosuudet kasvoivat noin 1,6 M€ edellisvuodesta, missä keskeisinä tekijöinä vaikuttivat mm. valtionosuuksien indeksikorotus ja kunnille kohdistuneiden tehtävämuutoksen korvaukset. Valtionosuudet toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti, ollen 28,1 M€.

6. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Yleiset esittelyt

Kontiolahden kunnalla on kolme varsinaista tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot, Kontiolahden Yrityspalvelu Oy ja Kontionloikka Oy. Kontiolahti on mukana kolmessa kuntayhtymässä ja kymmenessä osakkuusyhtiössä.

Kuntakonsernia ohjataan kirjallisella konserniohjeella, joka käsittää yleisimmät konserniohjaukseen liittyvät osa-alueet. Ohjeella pyritään yhtenäistämään muun muassa hankintoja ja rahoitusta. Konserniohje ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kontiolahti -konsernissa -ohje on vuodelta 2018.

Konserniyhtiöiden taloustilanne oli kokonaisuudessaan kohtuullinen. Vuoden 2022 konsernitulos oli 46 T€ alijäämäinen (2021: 1,6 M€ ylijäämä).

Konsernin toimintakate heikkeni vuoteen 2021 verrattuna 8,1 M€ ja vuosikate 2,2 M€. Konsernin lainakanta kasvoi 13,4 miljoonaa euroa. Tytäryhtiöille oli annettu yhteiset tavoitteet:

- kasvustrategian huomioiminen toiminnassa
- riskienhallinnan painopisteenä sopimus-, toiminnalliset- ja taloudelliset riskit
- toimia hyväksytyyn konserniohjeen mukaisesti

Näiden osalta voidaan sanoa, että kaikki tytäryhtiöt ovat saavuttaneet tavoitteensa.

6.1. Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot

Päättynyt tilikausi oli yhtiön 30. toimikausi. Vuoden lopussa yhtiöön kuului 29 kiinteistöä ja 295 asuntoa. Asuntojen käyttöaste vuonna 2022 on ollut 98 %.

Kiveläntie 4:n ollaan rakentamassa uutta rivitaloa, johon tulee 6 huoneistoa ja eläinlääkäritilat. Yhtiö on vuokrannut Kontiolahden kunnalta tontin uudisrakennusta varten ja suunnittelu ja kilpailutukset aloitettiin vuoden 2022 aikana. Uudisrakennuksen rakentaminen alkaa keväällä 2023. Lisäksi Lehmon alueelle kartoitetaan tontti tarjontaa. Resurssien lisäyksen myötä asukkaiden valintaan pystytään jatkossa vastaamaan nopeammin.

Kaikkiin sähkölämmitteisiin huoneistoihin (32 kpl) asennettiin ilmalämpöpumput loppusyksystä ja neljään kaukolämmitys yhtiöön asennettiin energian kulutusta säästävä Aida Softa. Näillä toimilla pyritään varautumaan jatkuvasti kohoaviin energiahintoihin. Joulukuussa 2022 valmistui Vuokratalojen kiinteistöstrategia.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2022 oli 2 120 T€ ja tilikauden tulos 0,8 T€. Lainakanta vuonna 2022 oli 6 678 T€ (2021: 7 319 T€). Henkilöstöä oli 2 henkilöä.

Vuokratalojen toiminnalliset tavoitteet; strateginen suunnitelma tulevaisuuden asuntotuotannolle, vuokrattavat asunnot ovat hyvässä kunnossa, tilikauden tulos positiivinen ja lainakanta alenee, ellei uusia kiinteistöjä rakenneta, on saavutettu. Tytär-yhteisöille asetetut yhteiset tavoitteet;

- Kasvustrategia on huomioitu Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalojen tavoitteissa
- Vuoden 2022 painopisteet on olleet asuntojen kunnossa pidossa, uudistuotannon aloittamisessa, rahoituksen järjestämisessä uudelle kohteelle ja luottotappioiden vähentämisessä
- Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot toimii 11.6.2018 hyväksytyyn konserniohjeeseen mukaisesti

6.2. Lukkarila Kodit Oy

Lukkarilakodit Oy:n toiminta on päättynyt vuoden 2019 loppuun ja vuoden 2022 aikana yhtiö purettiin selvitysmenettelyn kautta. Kontiolahden kunta on ollut yhtiön ainoa osakkeenomistaja. Kunnalle maksetun lopputilityksen suuruus oli noin 395 T€.

6.3. Kontiolahden Yrityspalvelu Oy

Kontiolahden Yrityspalvelu Oy investoi Jotwire Oy:n tehdashallin laajennukseen vuonna 2022 ja kesällä 2022 yhtiö toteutti 600 M2 laajuisen pienteollisuuskiinteistön kaupan. Vuoden 2023 aikana on tarkoitus käynnistää uusi rivitaloinvestointi. Pääasiallisesti yhtiön omistamat yritystilat ovat olleet vuokrattuna kokonaan, kun toimitilojen käyttöaste on ollut 98,09 % ja asuinhuoneistojen käyttöaste 97,10 %. Ratkaisuna energiahintojen jyrkkään nousuun, yhtiö investoi asuinhuoneistoihin ilmalämpöpumput. Samalla asuntojen vuokrattavuutta saatiin parannettua.

Johtuen kohonneista energiakustannuksista, sähkön ja lämmityksen kulut nousivat huomattavasti yhtiön omistamissa kiinteistöissä, jonka lisäksi runsasluminen talvi kiinteistöissä tehtyine lumenpudotuksineen verotti yhtiön tilikauden tulosta. Yhtiön liikevaihto oli 3770 T€, konsernin liikevaihto 3777 T€. Emoyhtiön tilikauden tulos 7,9 T€ ja konsernin tulos -13 T€. Emoyhtiön lainakanta (17 550 T€) nousi tehtyjen investointien myötä 975 T€ (2021: 16 575T€).

Toiminnalliset tavoitteet, että toimitilat ovat tarkoituksenmukaiset ja että yhtiön tilikauden tulos on positiivinen, on saavutettu. Tytäryhteisöille asetetut yhteiset tavoitteet;

- Kasvustrategia on huomioitu Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:n tavoitteissa.
- Riskienhallinnassa vuoden 2022 painopisteenä ovat olleet sopimus-, toiminnalliset- ja taloudelliset riskit.
- Kontiolahden Yrityspalvelu Oy toimii 11.6.2018 hyväksytyn konserniohjeen mukaisesti.

*Tehdaslaajennus
Jaaman yritysalueella*

6.4. Kontionloikka Oy

Vuosi 2022 oli yhtiön neljäs toiminnallinen vuosi. Kontionloikka Oy tarjoaa palveluita yritysneuvontaan ja -kehittämiseen Kontiolahden alueen yrityksille ja vastaa Kontiolahden alueen matkailun kehittämisestä. Yhtiö vastaa yrityksiin kohdentuvien kehittämishankkeiden hallinnoinnista. Yhtiön toiminta on yleishyödyllistä ja voittoa tavoittelematonta.

Kontionloikka Oy on onnistunut palvelemaan alueen yrityksiä kattavasti. Joulukuun loppuun mennessä Kontionloikka Oy on kirjannut yhteensä 900 asiakastapahtumaan. Suurin kysyntä yritysneuvonnassa suuntautui kehittämiseen ja sparraukseen. Omistajanvaihdoksiin liittyviä tapahtumia oli yhteensä 33 kpl, mikä on yli 50 % edellisvuotta enemmän. Matkailuasioden osuus neuvonnasta oli noin 4 %.

Yritysrahoitusta haettiin 18 eri yrityshankkeelle reilut 1,06 M€ ja hankkeiden kokonaisarvo oli 2,5 M€. Yhtiön hallinnoimien omien kehittämishankkeiden kokonaisbudjetti vuonna 2022 oli noin 914 T€.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2022 oli 202 T€ ja tilikauden tulos 4,3 T€. Muut liiketoiminnat tuotot eli hanketoiminta vuonna 2022 oli yhteensä 325 T€. Yhtiön palveluksessa oli keskimäärin neljä henkilöä.

Kontionloikka Oy:n toiminnalliset tavoitteet; toteuttaa palvelusopimuksen mukaiset tehtävät, parantaa Kontiolahden kunnan alueella olevien yritysten toimintaedellytyksiä sekä edistää Kontiolahden matkailua, on saavutettu.

Tytäryhteisöille asetetut yhteiset tavoitteet;

- Kasvustrategia on huomioitu Kontionloikka Oy:n toiminnallisissa tavoitteissa elinvoiman edistämiseksi Kontiolahden kunnan alueella
- Vuonna 2022 riskienhallinnassa painopisteenä ovat olleet osaamiseen liittyvät riskit
- Kontionloikka Oy toimii 11.6.2018 hyväksytyyn konserniohjeen mukaisesti

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan Yrityspalvelujen velkaantumisasteesta
- Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota huoneistojen hyvään kunnossapitoon
- Tarkastuslautakunta kiittää Vuokrataloja ennakkoinnista ja huomioimisesta energiahintojen nousuun liittyvissä haasteissa

Kontiolahden satama

7. Kunnan talous

Vuoden 2022 aikana päästiin vähitellen siirtymään pois koronarajoitusten piiristä, mutta taloutta väritti Venäjän hyökkäyssota, energiahintojen nousu ja inflaation kiihtyminen. Kontiolahden kunnan tilikauden tulos oli 1,8 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Tilikauden aikana tehtiin talousarviomuutoksia, joiden seurauksena tilikauden tulosarviota pienennettiin 0,7 M€. Tilikauden ylijäämä oli lopulta 0,3 miljoonaa euroa, kun talousarviomuutosten jälkeen arvioitiin tulevan alijäämää 2,7 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot kokonaisuutena toteutuivat muutettuun talousarvioon nähden ennakoitua paremmin (+0,58 M€). Myyntituotoissa etenkin vesihuollon liittymämaksut, kaukolämmön myyntituotot, kaukolämmön perusmaksut ja ateriapalvelujen myyntitulot ylittivät muutetun talousarvion selvästi. Maksutuotot toteutuivat kokonaisuutena lähes talousarvion mukaisesti. Vastaavasti muiden rakennusten vuokratuotot alittivat muutetun talousarvion. Toimintatuottojen muutos edelliseen vuoteen oli +0,1 %. Tuet ja avustukset 1 089T€ (2021: 1 075 T€) ylittivät talousarvion 0,43 M€, ylitys muodostui pääosin sivistystoimen saamasta hankerahoituksesta.

Toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta noin 6,4 miljoonaa euroa (7,3 %), mutta alittivat muutetun talousarvion noin 0,45 M€. Henkilöstökustannukset toteutuivat noin 0,08 M€ muutettua talousarviota parempana. Henkilöstökulujen talousarviota parempi toteuma selittyi henkilösivukulujen osalta, joihin oli talousarviossa varauduttu hieman todellisia sivukuluprosentteja suuremmilla varauksilla.

Palveluiden ostot alittavat muutetun talousarvion 0,5 M€. Joulukuun valtuuston yhteydessä tehtiin talousarviomuutos, jolla varauduttiin Siun sotelta kunnalle katettavaksi tulevaan loppulasku. Palkkaharmonisaatiokulujen oikaiseminen vuoden 2021 osalta oman pääoman erään edellisten tilikausien yli/alijäämään pienentää vuodelle 2022 tulosvaikutteisesti kirjattavia palveluiden ostoja. Sotelta saadun tiedon mukaan Kontiolahden kunnan osuus vuoden 2021 palkkaharmonisaatiokustannuksiin on 0,83 M€ ja se on kirjattu pakollisena varauksena aikaisempaa tilikautta koskevan olennaisen virheen oikaisuna oman pääoman erään Edellisten tilikausien yli/alijäämä.

Toimintakulut ylittyivät aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta (-0,32 M€), ylitys muodostuu pääosin lämmityksestä ja sähköstä. Lisäksi muut toimintakulut alittavat talousarvion 0,2 M€. Muiden toimintakulujen alitus muodostuu vuokratulujen talousarviota pienemmästä toteumasta.

Suurin tilikauden tulokseen vaikuttava tekijä on Siun sote -kuntayhtymän lakkaamiseen liittyvien alijäämien kattaminen sekä Siun soten palkkaharmonisaation kustannukset.

Kunnan toimintakate alittui 1 M€ ja toimintakatteen muutos edelliseen vuoteen nähden oli 9,1 % pienempi. Sote-menojen kasvu tilikaudella oli 10,3 % edellisvuoteen nähden. Oman toiminnan (pl. sosiaali- ja terveyspalvelujen tehtäväalue) alittivat talousarvion -3,17 %. Sosiaali- ja terveyspalvelujen menot alittivat talousarvion -1,3 % (0,6 M€) johtuen vuoden 2021 palkkaharmonisaatiokulun kirjanpitokäsittelystä.

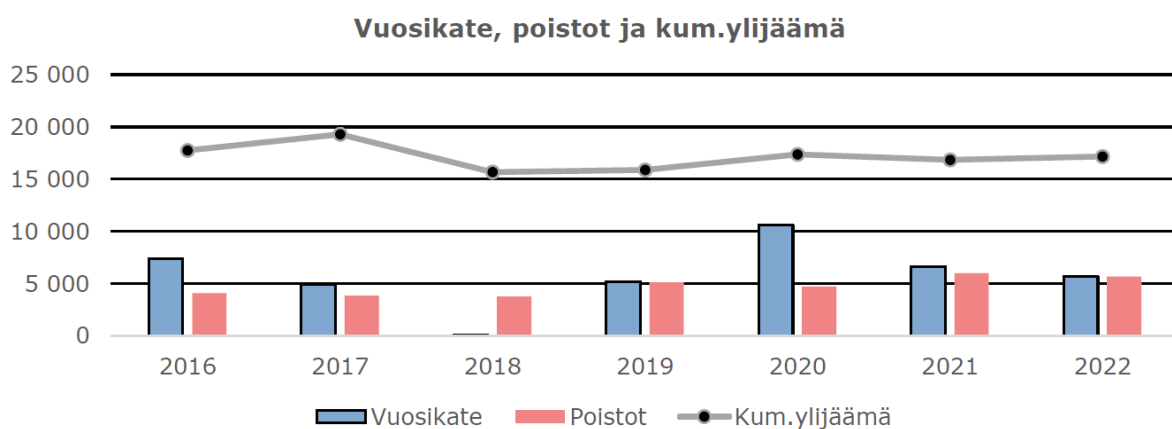
Sote-siirtolaskelmiin liittyvän lainsäädännön vuoksi Siun soten loppulasku tulee muutosrajoittimen kautta leikkaamaan toistaiseksi pysyvästi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta vuodesta 2024 alkaen. Ennakkolaskelmat saadaan huhtikuussa arvioluvuilla ja lopulliset valtionosuuslaskelmat saadaan toukokuun loppuun mennessä.

Verotulot olivat 61,6 M€. Ne toteutuivat 1,6 M€ (2,7 %) muutettua talousarviota parempana. Verotuloja kertyi jopa 4,6 M€ (8,1 %) enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2021 ja 2020 yhteisöveron kunnille maksettavaa osuutta on nostettu 10 %-yksikköä osana koronatoimenpiteitä.

Valtionosuudet olivat 28,1 miljoonaa euroa. Ne nousivat edelliseen vuoteen nähden 1,6 M€ (6,1 %). Valtionosuuksien kasvuun vaikutti muun muassa valtionosuuksien indeksikorotus ja kunnille kohdistuneiden tehtävämuutosten korvaukset. Heinäkuussa tehtiin uudet valtionosuuspäätökset, jolloin verotulomenetyksen kompensatiota lisättiin kunnille työmatkakulujen vero-vähennysoikeuden kasvattamisen kompensatioksi. Alkuperäistä talousarviota 27,4 M€ muutettiin +4 M€, jolloin muutettu talousarvio oli yhteneväinen toteutuman kanssa eli 28,1 M€.

Poistot laskivat 298 T€ (5 %). Muutetussa talousarviossa oli varauduttu 5,7 M€ poistoihin, mikä olikin 10 T€:n tarkkuudella arvioidulla tasolla.

Kunnan vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta 895 T€, toteutui se muutettua talousarviota 3 M€ parempana. Omavaraisuusaste kuitenkin heikentyi 5,6 %-yksikköä ollen vuoden lopussa 36,5 %.

Vuoden 2021 tilikauden ylijäämää on oikaistu palkkaharmonisaatio kirjauksen osalta yllä olevaan kuvaajaan.

Lainakanta kasvoi merkittävästi, noin 11,1 miljoonalla eurolla (21,6 %) edellisestä vuodesta. Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 20 miljoonaa euroa. Lainakanta oli 62,6M€, joka on 4 127 € (2021: 3 425 €) asukasta kohden. Koko maan keskimääräinen lainakanta per asukas vuonna 2021 oli 3 500 €. Pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikaudella 20 M€ ja lainoja lyhennettiin 8,1 M€. Kuntatodistuksia ei ollut käytössä vuoden vaihteessa. Lainoihin sisältyy tytäryhteisöjen konsernitilille talletetut rahavarat.

Lyhytaikainen vieras pääoma 20 M€ oli noin 3 M€ suurempi kuin edellisellä vuonna. Pääasiassa lyhytaikaisen vieraanpääoman osuutta nosti 2,6 M€ kirjaus Siun Soten alijäämän kattamiserästä.

Konsernitilillä oli vuoden lopussa noin 423 T€ 1,3 miljoonaa euroa. Laskua konsernitilin saldossa oli 846 T€ edellisvuoteen verrattuna. Pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois noin 8,1 miljoonalla eurolla.

Kunnan laskennallinen lainanhoitokate oli vuonna 2022 0,8, kun se edellisvuonna oli 1,0. Kun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Tilanne on heikentynyt edellisvuodesta. Molempina vuosina tunnusluvun arvo on ollut tyydyttävä.

Kunnanvaltuuston hyväksymä vuoden 2023 talousarvio ja taloussuunnitelma 2023–2025 muodostuu kokonaisuudessaan alijäämäiseksi. Tehtyjen investointien myötä kasvaneet suunnitelman mukaiset poistot yhdessä vuosikatteen heikkenemisen kanssa tulevat aiheuttamaan sen, ettei vuosikate riitä kattamaan poistoja. Kasvavan lainakannan myötä myös mahdollinen korko riski kasvaa tuleville vuosille.

Kunnan maksuvalmius on kohtuullinen. Vuoden vaihteessa kassan riittävyys on ollut 44 päivää, kun se edellisenä vuonna oli 29 päivää. Maksuvalmiuden turvaamiseen riittävät kunnassa yleensä 10–15 päivän kassamenoja vastaavat kassavarat. Investointien maksupostit saattavat tilapäisesti edellyttää tätä suurempaa kassavarantoa. Kunta on kassakriisissä, jos kunnan maksuvalmius on vain muutaman päivän suuruinen.

Kunnan investointimenot olivat yhteensä 15,7 M€, kun talousarviomuutosten jälkeen talousarvioon oli varattu yhteensä 17,4 miljoonaa euroa. Talousarvio toteutui arvioitua parempana. Toimintatuotot ylittivät 0,5 M€ muutetusta talousarviosta ja toimintakulut jäivät noin 0,5 M€ talousarviota pienemmiksi.

Suurin investointi oli sote-asema, jonka toteutuneet investointimenot olivat yhteensä 7,1 M€. Suuret investoinnit, Lehmon yhtenäiskoulu (8,7 M€) ja Kontiolahden koulun peruskorjaus (1 M€) valmistuivat. Lisäksi Lehmon yhtenäiskoulun kalustamiseen käytettiin 1,1 M€ ja kunnallistekniikka ja vesihuoltolaitos investoivat yhteensä 3,1 M€.

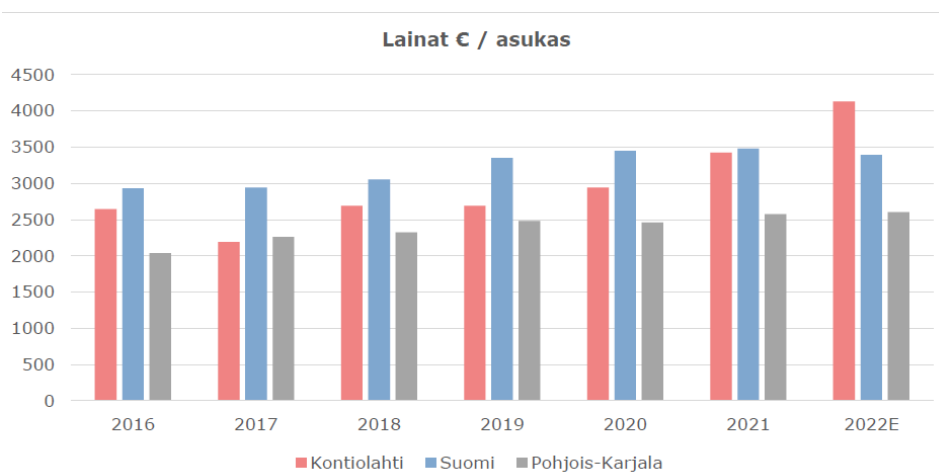
Konsernin tilikauden alijäämä oli 46 T€, kun vuonna 2021 se oli ylijäämää 1,5 M€. Kertynyttä ylijäämää konsernissa yhteensä 27,9 M€, kun edellisen vuoden oikaistu kumulatiivinen ylijäämä oli 28,6 M€.

Konsernin omavaraisuusaste (29,2 %) on edelleen heikko. Vuonna 2021 omavaraisuusaste oli 0,7 %-yksikköä parempi. Konsernin lainakanta kasvoi 13,4 miljoonaa euroa (16,0 %) ja lainat ovat nyt 6 402 euroa/asukas, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 5 558. Laskennallinen lainanhoitokate heikkeni ollen 0,7, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 0,97. Laskennallinen lainanhoitokate on heikolla tasolla.

Kontiolahden kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut vuosilta 2022 ja 2021.

Kunnan ja konsernin tunnusluvut				
	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Toimintatuotot/toimintakulut %	11,5	13	42,6	43,3
Vuosikate/poistot, %	100	110	98	119
Vuosikate €/asukas	377	439	524	671
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1 000 euroa)	-25 878	-16 839	-29 737	-26 459
Investointien tulorahoitus, %	36,4	34,2	37,1	48,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1	0,7	0,97
Kassan riittävyys, pv	44	29	49	40
Omavaraisuusaste %	36,5	42,1	29,2	33,1
Suhteellinen velkaantuneisuus %	73,3	62,5	76,5	69,8
Kertynyt ylijäämä (1 000 euroa)	17 156	16 834	27 991	28 568
Kertynyt ylijäämä €/asukas	1 132	1 119	1 847	1 899
Lainakanta 31.12. (1 000 euroa)	62 548	51 507	97 021	83 592
Lainat, €/asukas	4 127	3 425	6 402	5 558
Lainat ja vastuut 31.12. (1 000 euroa)	71 505	58 127	108 539	92 407
Laina ja vastuut 31.12. €/asukas	4 719	3 865	7 164	6 144
Lainasaamiset (1 000 euroa)	45	45	20	20
Asukasmäärä	15 154	15 040	15 154	15 040

Kunnan lainakanta asukasta kohden. Koko maan ja Pohjois-Karjalan tiedot perustuvat tilinpäätösten ennakkotietoihin. Kontiolahden lainakanta on verokkikuntia korkeammalla tasolla. Kunnan lainakanta on kasvanut vuodesta 2017 eteenpäin.

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunta on huolissaan konsernin heikkenevästä tuloskehityksestä ja kasvavasta lainamäärästä
- Tarkastuslautakunta toivoo kiinnitettävän huomiota omavaraisuusasteen heikkenemiseen
- Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä talous- ja strategiatyöryhmän perustamista

8. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, konsernivalvonta

Tavoitteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista ja taloudellista. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, toiminnan kehittämistä, tuloksellisuuden arviointia sekä riskienhallintaa. Lisäksi valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten taustalla oleva tieto on luotettavaa ja riittävää ja että toiminnassa noudatetaan lakeja, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä. Valvonnan tarkoituksena on myös varmistua, että organisaation omaisuus ja voimavarat tulevat turvatuksi.

Konsernivalvonta on sisäistä valvontaa, joka kattaa koko kuntakonsernin. Konsernivalvonnan järjestämisellä tarkoitetaan tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Tätä edistää kunnan vahvistamat tunnusluvut ja tavoitetasot, joita konsernijohton on ajantasaisesti seurattava. Konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline.

Kuntalain uudistuminen ja toimintaympäristön muutokset, asettavat jatkuvasti lisävaatimuksia riskienhallinnan organisoinnille kuntakonserneissa.

Järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet on hyväksytty valtuustossa 21.6.2021.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä Kontiolahden kunnan hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu. Lisäksi korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu ohjeistukset hankinnoista. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista.

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.
Kunnanhallitus:

1. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan
2. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
3. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Kontiolahden kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohje tuli voimaan 1.8.2021.

Konsernivalvontaa on järjestetty antamalla ohjeistusta kunnan edustajille tytäryhteisöissä ja kuntayhtymissä, kuulemalla tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien johtoa sekä seuraamalla tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien tilannetta välitilinpäätöstietojen 31.7. Ja tilinpäätöstietojen 31.12. perusteella.

Tytäryhteisöt järjestävät kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksistä voidaan laatia kaupungin konsernitilinpäätös siitä erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti. Tämän lisäksi yhtiöt ovat raportoineet sisäisestä valvonnastaan ja riskienhallinnastaan omistajaohjausjaostolle.

Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet kuntalain 84 §:n mukaiset sidonnaisuusilmoitukset ja niihin tulleet muutokset päivitetään säännöllisesti. Tarkastuslautakunta valvoo ilmoitusvelvollisuuden toteutumista ja on käsitellyt sidonnaisuusilmoitusten päivitykset viimeksi 13.12.2022 (§ 69).

Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista sisäisen valvonnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnalle.

Tarkastuslautakunnan arvio vuodesta 2022

- Tarkastuslautakunta toteaa, että kunta on toiminut lakien ja säädösten mukaisesti sekä ohjeistus on ajantasaista.

9. Arviointikertomuksen käsittely

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2022 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lautakuntien ja yhtiöiden selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä vuoden 2023 loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Kontiorannan uimaranta

10. Allekirjoitukset

Kontiolahti 24.5. 2023

Sakari Mustonen
puheenjohtaja

Markus Haukka
varapuheenjohtaja

Minna Pakarinen
jäsen

Nina Utriainen
jäsen

Asko Väätäinen
jäsen

[Kontiolahden kunnan strategia](#)

[Kontiolahden kunnan hyvinvointisuunnitelma 2021-2024](#)